

Tredje afsnit (Åndsforskning og materieforskning) – kapitel 3 (På langs og på tværs af materien) – lektion 70

Materieforskning eller materien på tværs (fortsat fra lektion 69)

55.

Vi skal nu se, hvorledes materieforskningen gennem streng disciplinering af sig selv og sine forskningsmetoder har hævet sig op til en position som streng empirisk videnskab af umådelig betydning for den menneskelige kultur og med stor autoritet i spørgsmål vedrørende a) den fysiske materieverdens elementer, b) disse elementers organisation og samspil, samt c) de love, der gælder for dette samspil -de såkaldte naturlove.

56.

Den første og mest nærliggende opgave er naturligvis at indsamle så mange oplysninger -dvs. stofsidedata -om det fysiske materiocean som muligt. -På dette punkt skulle materieforskningen ikke begynde på bar bund, men kunne bygge videre på de erfaringer, der naturligt har været høstet siden det øjeblik i udviklingshistorien, hvor mennesket som plante på den mest primitive måde kunne begynde at praktisere metoden for sansning fra nedenunder, for det er naturligvis denne sansemetode, der her kommer i betragtning.

Materieforskning i denne forstand er altså ikke noget, der er forbeholdt en disciplineret videnskab, men har ethvert væsen som deltager, der er i stand til at praktisere metoden for sansning fra nedenunder.

Egentlig forskning bliver der imidlertid først tale om i det øjeblik, indsamlingen af materiedata systematiseres og gøres til et selvstændigt formål. Men i samme øjeblik en sådan målbevidst indsamling tager sin begyndelse, begynder også behovet for systematik og disciplin på andre områder at gøre sig gældende, især fordi det bliver af betydning at få forskningen frigjort for en række uvedkommende faktorer, der som sådanne viser sig at belaste dens effektivitet -således først og fremmest subjektive følelser og spekulationer. Det bliver med andre ord af betydning at få forskningen objektiviseret.

Erkendelsen heraf fører på et tidligt tidspunkt i forskningens historie til formuleringen af et kriterium for materieforskning, hvilket ganske vist udmærker sig ved storslået klarhed, enkelhed og konsekvens og i denne forstand tildeler forskningen umådelig styrke, men som på den anden side samtidig definitivt fastslår den som udelukkende materieforskning, og i denne forstand tilføjer den en vis svaghed.

Ophavsmanden til dette kriterium er den store italienske matematiker og astronom, Galileo Galilei (1564-1642), der fastslår, at forskningen udelukkende må bestå i at måle og veje, samt i konsekvens heraf, at der for forskningen kun eksisterer, hvad der kan måles og vejes.

57.

Dette er materieforskningens kriterium eller kendetegn, og vi ser straks, hvorledes det for det første udelukker den fra beskæftigelse med åndelige faktorer, altså de faktorer, der tilhører livsoplevelsens livside; disse kan jo nemlig hverken måles eller vejes. Men samtidig indser vi, at nævnte kriterium også giver forskningen et ganske bestemt og for så vidt ensidigt sigte derved, at det specielt er naturens kvantitative aspekt, der bringes i søgelyset, altså den side ved naturen, der kan måles og vejes og som dermed lader sig udtrykke i mål-og vægt-begreber. Men det er altså den pris, der må

betales for forskningens objektivisering, idet netop måle-og vejemetoden er ensbetydende med en sådan objektivisering. Fordelene herved er ganske vist både store og indlysende; men prisen i sidste ende er på den anden side også høj, således som netop vor tid begynder at sande. Den omfatter nemlig bl.a. principiel udelukkelse fra livsmysteriets faktiske løsning og dertil efterhånden et livssyn, ifølge hvilket begreber som Gud, en åndelig verden, personlig udødelighed, retfærdighed i livet, mening med tilværelsen, hensigtsmæssighed i naturen samt moralsk ansvar og forpligtelse over for medvæsnerne alene har plads i fantasiens og ønskedrømmenes verden (hvor denne så end befinder sig henne!).

58.

Prisen for materieforskningens objektivisering er altså høj; men ser man sagen i lyset af den åndelige atmosfære, der var herskende på Galileis tid, kan man næppe pege på noget andet middel, ved hvis hjælp det lod sig gøre at lede forskningen ud af middelaldermørkets åndelige hængedynd og ind i en oplysningstids konstruktive og lønnende baner end netop antagelsen af den kvantitative metode. - Men hvad vil det egentlig sige, at forskningen objektiviseres?

Det vil sige, at den gøres uafhængig af følelser, subjektiv bedømmelse, samt så vidt mulig af kvalitative begreber, og det opnås altså i praksis ved at anlægge den på metoden at måle og veje, og kun den. Herved gøres nemlig resultaterne totalt uafhængige af forskeren, når man ser bort fra muligheden af fejltagelser i forbindelse med aflæsning af måleinstrumenter m.m.; og ligeledes gøres de tilgængelige for verifikation og kontrol -herunder bl.a. kontrol af eventuelle fejltagelser. Med andre ord: de samme observationer eller forsøg foretaget under nøjagtigt de samme ydre betingelser forudsættes at give nøjagtigt de samme resultater, uanset hvem observatøren eller forsøgslederen er, og uanset hvor tit de udføres. -Det er, hvad begrebet "objektiveret forskning" indebærer.

Som tiden er gået, har man i tilknytning til materieforskningen udviklet en stadig finere og mere raffineret observations-og måleteknik, dels som et formål i sig selv og dels for at kunne drive forskningen ind på mere og mere fjernliggende og utilgængelige områder -f.eks. atomets og elementarpartiklernes verden.

I samme forbindelse er der blevet skabt en sand rigdom af måleinstrumenter, hvoraf adskillige er rene vidundere af effektivitet og sindrighed. Og alt sammen altså af hensyn til det formål at objektivisere og forfine forskningen og dermed metoden for sansning fra neden. For som det forhåbentligt hele tiden har stået os klart, virker naturligvis samtlige disse hjælpemidler i netop denne sansemetodes tjeneste, ligesom det dermed også er denne, man har tilstræbt at objektivisere.

60.

Imidlertid er det ifølge sagens natur kun en yderst begrænset erkendelse, der kan nås ad den vej, sansningen fra neden alene repræsenterer, og det ganske uanset hvor meget den objektiviseres, systematiseres, disciplineres og forfines. Det er først i det øjeblik, man begynder at kunne se de herigennem indvundne talrige sansedata i sammenhæng, se den rolle, de spiller for hinanden samt eventuelt de love, der gælder for dette samspil, at forskningen kan siges at have ført til den forståelse af tilværelsen, som er dens egentlige formål. Men for at opnå dette må metoden for sansning fra oven nødvendigvis inddrages, idet denne jo udgør Jegets forudsætning for at bearbejde sansedata med henblik på dette at opnå forståelse af deres indbyrdes relationer m.m..

61.

Inden vi går nærmere ind på denne sansemetodes betydning for materieforskningen, skal det nævnes, at det ikke på alle områder er lykkedes at gennemføre den objektivisering, som siden Galilei har været idealiseret. Det har vist sig, at langt fra alle fænomener inden for stofsiderområdet besidder de fornødne kvantitative forudsætninger -altså lader sig udtrykke i kvantitative begreber, dvs. mål-og

vægtbegreber. For en stor dels vedkommende gælder overvejende kvalitative egenskaber så uforenelige med den kvantitative metode, at de end ikke på grundlag af skarpsindige definitioner har kunnet bringes i tilfredsstillende sammenhæng med denne. Sådanne fænomener har man derfor måttet afstå fra at beskæftige sig med på kvantitativt grundlag, hvad der har medført materieforskningens opdeling i to lejre: naturvidenskaberne og de humanistiske videnskaber. Således repræsenterer naturvidenskaberne -det vil først og fremmest sige fysik, kemi, biokemi, astronomi og til dels biologi -den del af forskningen, der udelukkende bygger på den kvantitative metode, og som i kraft heraf gennemført udtrykker sine observationer i kvantitative begreber -altså i mål-og vægtbegreber.

I forhold hertil repræsenterer de humanistiske videnskaber, der i virkeligheden kun med forbehold tilhører forskningen på langs ad materien, den del af materieforskningen, der hovedsageligt behandler emner med fortrinsvis kvalitative egenskaber -altså emner, der ikke umiddelbart lader sig måle og veje, og som i kontakt hermed kun tillader en overvejende kvalitativ beskrivelse. Til disse hører bl.a. lægevidenskab, psykologi, antropologi, etnografi, filosofi, litteratur og sprog.

62.

Man forstår sikkert, at der imellem de to lejre kan udspille sig en vis kompetencestrid, idet man gensidigt kan pege på fortrin og svagheder. Således fremhæver naturvidenskaben det som en styrke, at man udelukkende baserer forskningen på den kvantitative metode; men de humanistiske videnskaber påpeger svagheden ved den heraf følgende ensidighed og regner det for deres styrke at kunne operere på et bredere forskningsgrundlag. Imidlertid repræsenterer de trods alt begge materieforskning (de humanistiske videnskaber dog stadig med forbehold) med den deraf følgende hovedvægt lagt på metoden for sansning fra neden; dvs. de udmærker sig først og fremmest som beskrivende videnskaber. Men naturligvis forekommer i denne forbindelse også et ønske om at forstå og beskrive fænomenerne i sammenhæng. Og for dette ønskes opfyldelse er praktisering af sansning fra oven som allerede nævnt nødvendig.

Vi skal i det følgende se lidt nærmere på denne sansemetodes rolle inden for materieforskningen, og vi retter specielt søgelyset mod naturvidenskaberne, hvor man traditionen tro målbevidst har søgt at gøre den til genstand for en vis objektivisering. Dette har man simpelthen gjort ved at udvikle en metodik, ifølge hvilken man lader den samvirke med metoden for sansning fra neden, men således at den er underlagt denne. Man taler om den induktive og den deduktive metode.

63.

I) I praksis virker denne metode -som naturvidenskaberne naturligvis ikke er ene om at benytte -på den måde, at man begynder med at indhente nogle oplysninger gennem observation (sansning fra neden).

II) Ud fra disse anstiller man som næste fase betragtninger i forsøg på at forklare sig betydningen af de oplysninger, observationerne indeholder (sansning fra oven). Man opstiller med henblik herpå hypoteser dvs. mere eller mindre løse formodninger. Og disse udvikles gennem fortsat tankebearbejdning med erfaringer som grundlag til en teori (muligvis flere), dvs. en mulig forklaring.

For teorien gælder det, at den indeholdte forklaring må være i logisk overensstemmelse med hidtil indvundne erfaringer -i hvert fald så vidt mulig. Og dertil må den indeholde profetier om, hvilke resultater nærmere bestemte kontrolobservationer må forventes at ville give.

III) Endelig afprøves teoriens holdbarhed gennem virkeliggørelse af disse kontrolobservationer, således at man på grundlag af deres faktiske udfald kan tage stilling til den pågældende teoris overensstemmelse med virkeligheden (sansning fra neden). -Man lader med andre ord sansningen fra

neden tjene som kontrolforanstaltning for sansningen fra oven og tildeler den herigennem en vis førende rolle. Imidlertid lader fordelene herved sig ikke overse, bl.a. den, at sansningen fra oven herigennem indirekte objektiviseres.

På den anden side lader det sig heller ikke overse, at forskningen på denne måde uundgåeligt fører til en rent materialistisk livsindstilling, idet man jo udelukkende søger at løse foreliggende problemer på et grundlag, der lader sig måle og veje, dvs. et fysisk-materielt grundlag. Dette gælder således også med hensyn til det fænomen, vi kalder livet. Også det forklares på rent materielt grundlag, nemlig som en konstitutionel bi-omstændighed eller specifik virkning af nærmere bestemte fysiske og kemiske processer, der gennemført følger fysikkens og kemiens love, og som det i kraft heraf i hvert fald teoretisk skulle være muligt at fremstille kunstigt i ubegrænset udstrækning. Man behøver ifølge dette livssyn blot i respekt for de herskende love at reproducere de fysiske-kemiske processer, som netop er karakteristiske for livet, jævnfør ræsonnementet: det naturen har kunnet skabe, det er vi også i stand til at efterligne.

Vi skal senere mere indgående vende tilbage til dette betydningsfulde tema, der ikke mindst i vor tid har aktualitet.

64.

En vigtig og hidtil uomtalt side af materieforskningen er dens afhængighed af et sprog, der på den ene side gør det muligt klart og præcist at udtrykke og beskrive kvantitative egenskaber (f.eks. hos en bevægelse), og som på den anden side samtidig kan indgå som central bestanddel i et "instrument", der har til opgave at understøtte og skærpe den tænkning, i form af hvilken metoden for sansning fra oven bringes til at tage del i materieforskningen; det vil naturligvis sige et instrument, der bl.a. gør det muligt at udføre beregninger. -Førstnævnte sprog er talsproget og sidstnævnte åndelige instrument er matematikken. Netop matematikken og talsproget i forening muliggør en konsekvent, objektiv behandling af samtlige indvundne forskningsresultater, når disse blot kan udtrykkes i kvantitative termer; og det er netop typisk for det verdensbillede, materieforskningen med naturvidenskaberne i spidsen har frembragt, at det kun lader sig udtrykke virkeligt klart og præcist i en matematisk formulering. Men lige så typisk er det, at samme verdensbillede fremstiller verden som et system af kvantitative relationer mellem et forholdsvis begrænset antal fysiske naturelementer (f.eks. tid, rum, energi, elementarpartikler m.fl.), hvor disse relationer enten direkte eller indirekte udtrykker herskende naturlove. Et eksempel er således atter Einsteins formel for ækvivalens (dvs. omsætningsforhold) mellem energi og materie:

$$e = mc^2.$$

65.

Vi skal afslutte denne fremstilling af materieforskningen med at præsentere et praktisk eksempel på anvendelse af den induktive og deduktive metode -hentet fra naturvidenskabens historie. Det gælder tyngdelovens formulering, der som bekendt var den store engelske fysiker, Newtons bedrift (1642-1727).

66.

Ifølge historien danner to uafhængige observationer udgangspunkt, nemlig på den ene side et æbles fald mod jorden, og på den anden side månens kredsløb omkring jorden (sansning fra neden).

I Newton fødtes en formodning om, at der bestod en indre sammenhæng imellem disse to funktioner, en sammenhæng, for hvilken en almengældende naturlov var ansvarlig (sansning fra oven: hypotesestadiet).

Han anstillede nu lange og krævende betragtninger over, hvilke almene konsekvenser det ville have, om hans formodning var rigtig. Hvordan ville denne lov f.eks. fremgå af forholdet mellem tid og rum for det faldende æbles vedkommende hele faldvejen igennem?

For at bestemme dette, blev det af hensyn til de fornødne beregninger nødvendigt for Newton at skabe en helt ny matematisk mekanisme (infinitesimalregningen), som gjorde det muligt at behandle fænomenet acceleration inden for vilkårligt små tider og strækninger. Virkeliggørelsen af denne bedrift slugte mere end tyve år, men herunder udformedes en stadigt klarere teori. Til sidst kunne Newton bestemme, hvorledes "hans" tyngdelov ville påvirke et hvilket som helst faldende legeme inden for et hvilket som helst stadium og tidsafsnit af faldet; og teorien var hermed moden for kontrol.

Denne blev udført af den hollandske fysiker, Huygens (1629-1695), og bekræftede til fulde Newtons teori.

67.

På denne måde lykkedes det altså for Newton at skabe sammenhæng mellem to fænomener, der tilsyneladende ikke havde noget med hinanden at gøre; endda trods det, at det ene af dem var af så fjern

og utilgængelig natur, som månens kredsløb omkring jorden. Men netop herigennem viser eksemplet den styrke, der med henblik på materieforskning ligger i den kombinerede anvendelse af sansning fra oven og fra neden, ikke mindst når den anlægges på kvantitative principper og herigennem objektiviseres. Og en kendsgerning er det da også, at materieforskningen på dette grundlag efterhånden har skabt sammenhæng mellem det ene problemområde efter det andet, sådan at man i dag ligefrem kan begynde at ane eksistensen af en fælles, grundlæggende ur-lov, i hvilken alle specifikke love forenes, altså en lov, der skaber sammenhæng imellem samtlige materioceanets fænomener, uanset hvor de optræder: fra de yderste horisonter i mikrokosmos tværs over det umådelige materiebælte til de yderste udmarker i makrokosmos. -Dette er uimodsigeligt en bedrift, men det må samtidig for fuldstændighedens skyld erkendes, at livet og tilværelsen gennem denne er blevet sjælløs og meningsløs, nemlig derved, at den ud fra sit grundlag gør disse faktorer til et uhøjtideligt udfald af en "død" og upersonlig naturlov, en supernaturlov. I den går efter materieforskerens opfattelse alt eksisterende op; den er alle tings alfa og omega.

Åndsforskning eller materien på langs

68.

Med fremstillingen af materieforskningen bag os skal vi nu rette opmærksomheden mod den anden måde at udforske tilværelsen på, dvs. åndsforskningen eller forskningen på langs ad materien.

69.

I modsætning til materieforskningen, der, som vi nu ved, specielt er indstillet på livsoplevelsens stofside, er åndsforskningen hovedsageligt koncentreret på livsoplevelsens livsside, der jo netop er repræsenteret ved åndelige faktorer. Da imidlertid denne livsside kun kan kontaktes via livsoplevelsens stofside, bliver der i praksis tale om, at også åndsforskningen former sig som en slags materieforskning. Men der gør sig vel at mærke den store forskel gældende, at materien her ikke er et mål i sig selv, men blot et middel til at nå det sande mål, der er den iboende livsside.

70.

Allerede af det her nævnte fremgår det, at åndsforskningen -sådan som den er formuleret af Martinus har en indirekte karakter, idet den må foregå via en indstilling på materien. Men dette

tjener også som forklaring på, at Martinus har følt sig tilskyndet til at give den tilnavnet: "forskningen på langs ad materien". Dermed vil han understrege, at der trods alt er tale om en slags materieforskning, men dog en materieforskning, der afviger radikalt fra den, som ved sin natur gør sig fortjent til tilnavnet: "forskningen på tværs ad materien". Lad os se lidt nærmere på disse ligheder og forskelle.

71.

Det naturlige udgangspunkt for en sådan vurdering finder vi i en præcisering af åndsforskningens forhold til tilværelsens to grundlæggende sansemetoder: sansningen fra oven og sansningen fra neden.

Et lighedspunkt med materieforskningen er her først og fremmest dette, at også åndsforskningen bygger på kombineret anvendelse af sansning fra oven og fra neden. Men en forskel er samtidig den, at åndsforskningen i modsætning til materieforskningen primært betjener sig af sansning fra oven, og sekundært af sansning fra neden, hvilket imidlertid også er, hvad man kunne vente af en forskning, der fortrinsvis interesserer sig for tilværelsens livssidefaktorer. Dette forhold til de to sansemetoder indebærer på den anden side unægteligt, at åndsforskningen har en langt mere subjektiv karakter - i hvert fald så længe den foregår uden bistand af intuition -og således i langt højere grad end den objektiverede materieforskning er afhængig af f.eks. forskerens moral (sandruelighed) og åndelige dømmekraft.

72.

Et særdeles vigtigt træk ved åndsforskningen er dette, at den i virkeligheden først nu med Martinus gives et ganske bestemt indhold. Man har ganske vist længe på forskellig måde beskæftiget sig med åndsforskning, men har hidtil savnet en klar forståelse af, hvad denne forskning i realiteten skulle gå ud på. Og dette har bl.a. medført, at den med hensyn til sine aktiviteter har spredt sig over en række mere eller mindre irrelevante eller uvedkommende områder.

Et typisk eksempel i denne retning er således bestræbelserne for at få kontakt med den åndelige verden gennem medier eller lavpsykiske sansemetoder og på dette grundlag udforske den måde, hvorpå livet her udfolder sig. Med andre ord: man sætter lighedstegn mellem åndsforskning og udforskning af den åndelige verden.

At dette imidlertid ikke er berettiget vil kunne udledes deraf, at den åndelige verden i lige så høj grad er en materiel verden, som den fysiske er det; den er i virkeligheden ikke andet end en gentagelse af den fysiske verden, blot dannet i langt lettere og finere materier. At udforske den åndelige materieverden har derfor -hvor mærkeligt det måske end kan lyde -lige så lidt med egentlig åndsforskning at gøre, som dette at udforske den fysiske materieverden har det. Der er i virkeligheden i begge tilfælde tale om det stik modsatte af åndsforskning, nemlig materieforskning.

Dette fremgår også af det faktum, at denne form for såkaldt åndsforskning alene fører til visse beskrivelser af den åndelige verdens materieformationer og traditioner for tilværelse, men i og for sig ikke til nogen forklaring på de herfor tilgrundliggende omstændigheder, hvilket netop er, hvad åndsforskningen skulle føre til.

Det er naturligvis i høj grad forståeligt, om det skulle falde nogen mærkeligt, at åndsforskning ikke er ensbetydende med udforskning af den åndelige verden. Forvirringen vil imidlertid fortage sig i samme øjeblik, man gør sig klart, hvad der menes med de begreber, som er i anvendelse. For naturligvis er åndsforskning ensbetydende med udforskning af den åndelige verden; til gengæld er den åndelige verden i dybeste forstand ikke identisk med den materieverden, man er tilknyttet efter den fysiske døds indtræden, hvorimod den som allerede utallige gange anført er identisk med livsoplevelsens

livsside. Et stort og lykkeligt fremskridt ville det sikkert derfor være, om det til fordel for en begrebsafklaring kunne vedtages at omtale den materieverden, der er skueplads for livet efter døden, som den para-fysiske verden, således at begrebet "den åndelige verden" kun benyttes i forbindelse med den faktor, det virkelig dækker, nemlig livsoplevelsens livsside.

En fordel mere, som fremgår af denne begrebsafklaring, vil i øvrigt være, at der på det begrebsmæssige område etableres den kontinuitet eller sammenhæng mellem den fysiske materieverden og den såkaldte åndelige verden (altså den parafysiske materieverden), som allerede i forvejen gælder i praksis, idet udtrykket "den para-fysiske verden" slet og ret betyder den verden, der eksisterer ud over den fysiske.

Forholdet er jo nemlig dette, at der ingen skarp eller principiel grænse forekommer mellem disse to materieverdener; tværtimod befinder de sig i glidende overgang med hinanden, således at det kun er ved afvigende finhedsgrader, de adskiller sig indbyrdes. Og dette gør naturligvis begrebet: "den parafysiske verden" indlysende nærliggende og relevant som udtryk for den materieverden, der ved sine større finhedsgrader betegner fortsættelsen af den fysiske materieverden. Og nævnte begreb lader sig tilmed på glimrende vis anvende i sammenhæng med en lang række beslægtede sprogelementer. Således vil det f.eks. være aldeles klart sprog at tale om parafysisk materie; dvs. den materie, hvorefter den parafysiske verden er bygget op. Og ligeledes vil det blive muligt at operere med begreber som f.eks. parafysik, parakemi, parabiologi, parazologi og parabotanik m.fl. som udtryk for en parafysisk forlængelse eller fortsættelse af de videnskabelige discipliner, som allerede nu på det fysiske plan i form af materieforskning gør sig gældende som henholdsvis fysik, kemi, biologi, zoologi og botanik. Og det er altså hertil den tidligere omtalte udforskning af den såkaldte åndelige materieverden skal henvises, idet den i virkeligheden er identisk med parafysisk materieforskning -en slags para-antropologi.

Men den vigtigste virkning af en sådan begrebsvedtagelse er altså, at udtrykket "den åndelige verden" reserveres den foreteelse, det virkelig dækker, nemlig livsoplevelsens livsside. I denne forbindelse kan det også noteres som en væsentlig bivirkning, at begrebet "åndsforskning" herved samtidig får et ganske bestemt indhold, idet det bliver udtryk for en udforskning af denne livsside, og kun den.

73.

Og hvordan kan man så forestille sig, at åndsforskningen i den her præciserede betydning af begrebet rent praktisk former sig? -Ja, svaret har sikkert alle for længst gættet. Den former sig naturligvis som en indstilling på foreliggende stofsidedata (sansning fra neden), gennem hvilken disses psykologiske baggrund i form af livssidedata eller motiverende faktorer aflæses (sansning fra oven).

Som noget typisk for åndsforskningen bemærker vi straks stofsidens underordnede, rent formidlende rolle i sammenhængen, og ligeledes, at man her søger en forklaring på baggrunden for de optrædende fænomener; ikke hentet ud af stofsideelementernes kvantitative relationer, men erhvervet gennem en direkte indstilling på motiverende faktorer af psykologisk og dermed åndelig art.

For åndsforskeren har stofsiden altså alene interesse som et medium, gennem hvilket psykologiske og dermed åndelige faktorer ytrer sig, idet det specielt er disse faktorer, forskningen gælder. Og da endvidere sådanne faktorer er udtryk for livets tilkendegivelse af sig selv, således at de resulterende ytringer i materien gør sig fortjent til betegnelsen "livsytringer", forstås det også, at åndsforskning i realiteten er det samme som livsytringsforskning.

Fra Martinus side bekræftes dette da også i fuldt mål, idet han udtaler, at sand åndsforskning på den ene side består i at bedømme livsytringer, og på den anden side i at udlede livsytringer af samtlige materieoceanets enkeltheder; dets formationer, mekanismer og funktioner.

74.

Af den sidste passage i denne formulering fremgår det, at materieoceanet for Martinus samtidig er et livsytringsocean, der med hensyn til sit præg er motiveret af "bagvedliggende" psykologiske faktorer. Dette synspunkt har naturligvis sin forklaring i, at verdensaltet fra intuitionens udsigtspunkt er gennemført levende -ja, simpelthen et levende væsen bygget op af liv indeni liv og dermed organiseret i henhold til et livsenhedsprincip. Dette antyder igen, at åndsforskning først for alvor kan føres ud i livet i det øjeblik, intuitionsenergien kan medvirke i den sansemetode, der her er afgørende, dvs. sansningen fra oven. Først da kan den nemlig drives ud i en konsekvens og et omfang, der gør det aktuelt ligefrem at omtale den som "forskningen på langs ad materien"; denne situation foreligger nemlig kun i yderst beskeden grad, så længe man blot kan anerkende den aktivitet, der udgår fra mennesker, dyr og andre organiske legemer, som livsytringer. -Vi skal se lidt nærmere på den betydning, der ligger i udtrykket: forskningen på langs ad materien.

75.

Rent umiddelbart gennemskues det sikkert, at der skal forstås en forskning, der bevæger sig vinkelret på den retning, forskningen på tværs ad materien udtrykker; men hvad vil dette sige rent praktisk?

Det vil for det første sige, at forskningen ikke på nogen måde interesserer sig for kvantitative omstændigheder, men derimod for de omstændigheder af psykologisk art, der motiverer materieoceanets præg i samtlige dets enkeltheder og dermed lader disse fremtræde som livsytringer. Og dernæst vil det sige, at den billedligt set bevæger sig på langs ad det materiebælte, som gennem forskningen på tværs ad materien har fået tildelt begrænset bredde, men uendelig længde, hvor sidstnævnte er repræsenteret ved summen af livsenheder opdelt i kategorier eller væsensarter. -I modsætning til forskningen på tværs ad materien, vil forskningen på langs ad materien altså ikke kunne støde på nogen grænse.

Dette sidste kan måske for nogle virke utroligt og overvældende. På den anden side set: i det øjeblik, man på grundlag af intuition kan opfatte det virkelige omfang af de levende væsners antal, -der simpelt hen er uendeligt -vil det også forstås, at der er grundlag for en åndsforskning af ubegrænset omfang. For når nemlig antallet af levende væsner inden for det kendte materiebæltes grænser er uendeligt i den langsgående retning, og hver især ustandseligt bidrager med livsytringer, der griber ind i hinanden mikrokosmiske, mellemkosmiske og makrokosmiske -hvordan skulle udforskningen på langs ad materiebæltet da nogen sinde kunne støde på en grænse? -Dette er ifølge sagens natur komplet udelukket.

76.

Som allerede flere gange fremhævet, beskæftiger åndsforskningen sig specielt med livsoplevelsens livsside, nemlig i dens egenskab af sæde for den motivation, der i form af psykologiske faktorer indirekte giver sig til kende i materien -altså i livsoplevelsens stofs side -nemlig i form af livsytringer.

I første række vil disse faktorer naturligvis være repræsenteret ved sådanne, som livssiden rent umiddelbart står for, nemlig meninger, hensigter, ideer o.lign.. I næste række vil man støde på behov, ønsker og begær, der må betragtes som bagvedliggende motivfaktorer; og går man endnu dybere til værks, vil det føre til føling med virkeligt grundlæggende motivkræfter som f.eks. de mekanismer, der skyldes moder-energien og de heri virkende kosmiske skaberprincipper. Og endelig vil man som den yderste årsag og dermed dybeste motivfaktor støde på Jeget og dets urbegær, hvilket således viser, at

åndsforskningen uundgåeligt leder til berøring med netop de kosmiske realiteter, Martinus verdensbillede skildrer.

Og mens således materieforskningen fører til den opfattelse, at alt i tilværelsen fremgår som konsekvenser og virkninger af en død og upersonlig super-naturlov, leder i modsætning hertil den konsekvent gennemførte åndsforskning -for så vidt den er understøttet af intuition -til det synspunkt, at det er et kosmisk subjekt eller begærende og oplevende Jeg-element, der er alle tings yderste årsag, er tilværelsens alfa og Omega. Og det kan tilføjes, at materieforskningens resultat på dette område i forhold til åndsforskningens -selv med al respekt -må betragtes som yderst overfladisk, idet dén super-naturlov, der er dens slutfacit, set fra åndsforskningens standpunkt i virkeligheden blot er udtryk for en første perifer berøring med nogle af de mekanismer, moderenergien ved de kosmiske skaberprincipper udløser. Typisk for materieforskningen er da i denne sammenhæng også, at man blot hævder denne naturlovs eksistens, ligesom man beskriver dens relative betydning, hvorimod man ikke forklarer baggrunden for den. Men netop en sådan forklaring fremgår som det naturlige resultat af den konsekvent gennemførte åndsforskning: forskningen på langs ad materien.

Korsets tegn

77.

Vore betragtninger over de grundlæggende erkendelsesteoretiske elementer i Martinus Kosmologi skal vi afslutte med at nævne, at det fra Martinus side fremhæves som ideelt, i forbindelse med det praktiske liv at få disse elementer til at gå op i en højere, afbalanceret enhed -således bl.a. også hvad angår de nyligt beskrevne to forskningsmetoder: forskningen på langs og på tværs ad materien. I absolut forstand kan ingen af disse forskningsmetoder fremhæves på den andens bekostning, idet den totalt fuldkomne og dermed udtømmende forståelse af livet og tilværelsen alene kan vindes gennem en konsekvent praktisering af dem begge. Således skænker forskningen på tværs ad materien i tidens fylde et udtømmende overblik over tilværelsens materielle aspekt, mens forskningen på langs ad materien resulterer i et tilsvarende udtømmende indblik i tilværelsens åndelige aspekt. Og kun en forståelse, der hviler på begge disse to grundlag, kan siges at være absolut udtømmende.

78.

Billedligt skærer de to forskningsretninger jo hinanden som linierne i et kors. Dette benytter Martinus som anledning til at fremhæve korsets tegn som et urgammelt kosmisk symbol på den ideelle form for bevidsthedsudfoldelse -dvs. kosmisk bevidsthed -samt på den heraf følgende fuldkomne harmoni med tilværelsen. Og han betoner, at det ikke er tilfældigt, at Kristus gennem sin kærlige, tolerante og forstående holdning fik lejlighed til at demonstrere det fuldkomne menneskes væremåde på netop et kors. At dette skulle ske, var nemlig ikke umiddelbart givet for en jøde på Kristi tid, idet korsfæstelsen var en romersk henrettelsesmetode, mens den jødiske var stening.

Vi skal på Martinus vegne afslutte denne omtale af korsets tegn med at fremhæve, at mennesket, den dag det kan præstere en bevidsthedsudfoldelse og forskning, der helt er i samklang med netop dette tegn, vil opdage, at hele den fysiske natur med dens utallige materieformationer og stofarter, dens herskærer af levende væsner ikklædt de mest forskelligartede organismer og dens mange mekanismer, funktioner og hændelsesforløb i virkeligheden er én eneste vældig guddommelig tale til mennesket, er en storslået og eventyrlig beretning om guddommelige hensigter, ideer og tanker. Tydeligere kan perspektiverne i dette kosmiske symbol vist ikke udtrykkes.

(Hovedkilde: Martinus: "Bisættelse".)

Spørgsmål til lektion 70

1. a) Hvem formulerede principperne for materieforskningens objektivisering og b) hvad bestod disse principper i?
2. Man kan påpege et kvantitativt og et kvalitativt aspekt for naturens vedkommende: hvilket af disse to aspekter koncentrerer materieforskningen sig om?
3. Hvad vil det sige, at forskningen objektiviseres?
4. I hvis tjeneste står materieforskningens måleinstrumenter m.m. sansningen for oven eller sansningen fra neden?
5. Den menneskelige materieforskning eksisterer opdelt i to lejre.: hvad er det for to lejre?
6. Som følge af sin afhængighed af også at anvende metoden for sansning fra oven, har man med henblik på forskningens konsekvente objektivisering udviklet en særlig metodik, der især er gældende inden for naturvidenskaberne: hvad hedder denne metodik?
7. Materieforskningen er afhængig af et bestemt sprog samt et specielt åndeligt instrument i sit forsøg på konsekvent at gennemføre den kvantitative metode: nævn både dette sprog og instrument.
8. Hvilken af livsoplevelsens to sider er åndsforskningen især koncentreret på: stofsiden eller livssiden?
9. Kan åndsforskningen betegnes som helt uafhængig af materien?
10. Hvilken af tilværelsens to sansemetoder bygger åndsforskningen primært på: sansningen fra neden eller sansningen fra oven?
11. Er det i kosmisk forstand rigtigt at sætte lighedstegn mellem åndsforskning og udforskning af den åndelige verden?
12. Hvad forstås ved begreberne a) parafysisk materie og b) den parafysiske verden?
13. Vil det være korrekt at betegne åndsforskningen som livsytringsforskning?
14. Hvad er i praksis åndsforskningens objekter?
15. Er åndsforskningen på samme måde som materieforskningen henvist til grænser?

Løsningen til lektion 69's opgavetillæg

- 1) I det lavere og det højere følelsesliv
- 2) Det lavere følelsesliv bygger hovedsageligt på sansning fra neden, og det højere følelsesliv fortrinsvis på sansning fra oven.
- 3) Stofsiden.
- 4) Den del af stofsiden, der beror på følesansens virksomhed.
- 5) Fem takter.

6) a) Forskningen på langs og på tværs ad materien, b) forskningen på langs ad materien beskæftiger sig med livssiden, hvorimod forskningen på tværs ad materien beskæftiger sig med stofsiden.

7) Begge bygger på kombineret anvendelse af sansning fra oven og fra neden. Men medens forskning på langs ad materien primært bygger på sansning fra oven og sekundært på sansning fra neden, forholder det sig modsat for den anden forskningsmetodes vedkommende, altså forskningen på tværs ad materien.

8) Forskningen på tværs ad materien = materieforskning, og forskningen på langs ad materien = åndsforskning.

9) Den repræsenterer en udpræget interesse for materien som sådan og beskæftiger sig specielt med materiens kvantitative egenskaber og relationer.

10) Ved naturvidenskaberne især; f.eks. fysik kemi og astronomi m.fl.

11) Stofenhedsprincippet.

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus